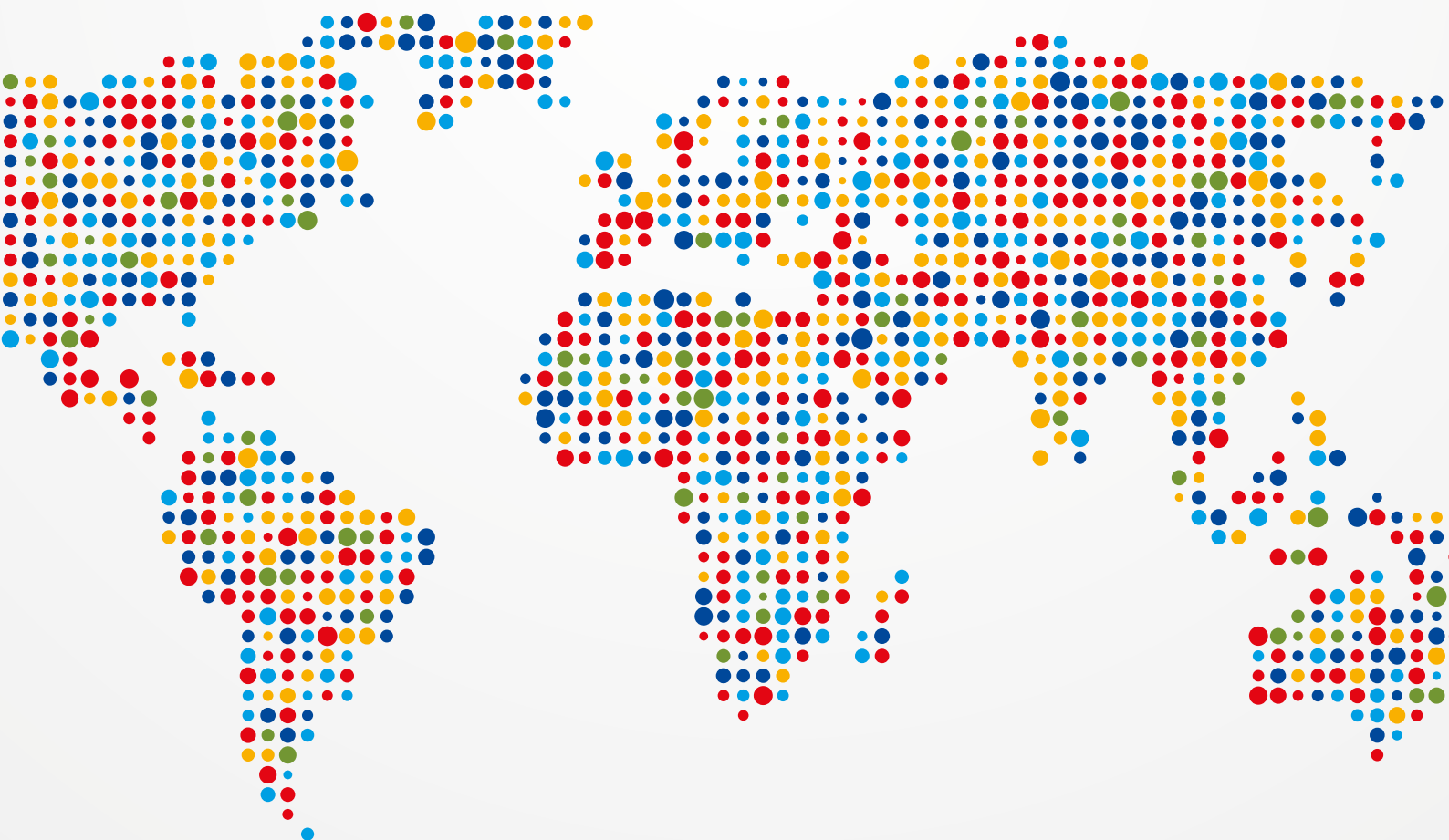

IRSKA

PROFIL EMITIVNOG TRŽIŠTA 2013. - 2015.

OPĆI PODACI O TRŽIŠTU

Političko uređenje: republika,

parlamentarna demokracija

Predsjednik države: Michael D.Higgins

Predsjednik vlade: Enda Kenny

Glavni grad: Dublin

Administrativna podjela: 29 pokrajina i pet gradova

Nacionalni praznik: Dan sv. Patrika, 17. ožujka

Glavne političke stranke: Fine Gael, Labour Party, Fianna Fail, Sinn Fein

Površina: 70.280 km²

Broj stanovnika: 4,59 mil. (49,53 % muškaraca i 50,47 % žena)

Religija: kršćani 89,8 % (od toga 84,7 % katolika), muslimani 1,1 %, ostali 5,7 %

Etničke skupine: bijelci 94,3 % (od toga 84,5 % Iraca), Azijati 1,9 %

Najveći gradovi: Dublin (790.000), Cork (519.000)

Jezici: engleski (službeni), irski

Valuta: euro

Gospodarska situacija

Irsko gospodarstvo orijentirano je prema trgovini, s prosječnim godišnjim rastom od 6 % između 1995. i 2007. Brojna strana ulaganja pokrenula su gospodarstvo u devedesetima što je privuklo i brojne useljenike u zemlju koja je godinama bila poznata upravo po suprotnom trendu, iseljavanju. Gospodarski napredak Irskoj je donio nadimak „Celtic Tiger“.

Međutim, kao i u ostatku svijeta, gospodarska aktivnost naglo je pala u 2008. te je Irska kao prva zemlja eurozone ušla u recesiju u rujnu 2008. Poljoprivredu, nekad najvažniji sektor, zamijenile su industrija i usluge. Cijene nekretnina do 2006. u Irskoj su znatno više i brže rastle nego bilo gdje drugdje na svijetu, ali je njihova vrijednost tijekom 2008. pala za čak 50 %. U studenome 2010. irska je vlada zatražila pomoć Europske unije jer se država našla pred bankrotom. Potpora EU-a i MMF-a iznosila je 112 milijardi USD. Zemlju je ponovno zahvatio veliki val iseljavanja, posebno mladih ljudi, i to u Veliku Britaniju. Do travnja 2010. godišnje je bilo 65.000 emigranata,

uglavnom istočnih Europljana koji su se vraćali kući. Međutim, posljednjih mjeseci riječ je o Ircima i analize pokazuju da će do 2015. oko 200.000 ljudi emigrirati iz Irske.

Sadašnja vlada uvela je mjere štednje u ožujku 2011. Treba naglasiti da je od 2008. do 2010. CDP padao, da bi u 2011. rastao po stopi od 0,7 %, u 2012. po stopi od 0,9 %, a u 2013. stopa rasta iznosila je 0,6 %. Godinu 2010. Irska je završila s deficitom koji je iznosio 32,4 % BDP-a i bio je najveći u svijetu kada se gleda u postocima BDP-a. Gospodarstvo je ostvarilo lagani oporavak, a proračunski deficit ponovno je smanjen.

Proračunski je deficit u 2012. bio 8,2 % BDP-a, a za 2013. bio je 7,2 % BDP-a. Na kraju 2013. Irska je izašla iz tzv. „bailout programa“ koji je sklopila s EU-om i MMF-om. To su bile vrlo rigorozne mjere koje je bila dužna provesti kako bi sanirala svoj bankarski sustav, a za koje je dobila sredstva od tih institucija.

Nezaposlenost je pala i na kraju godine iznosila je 13,1 %. Ono što još uvijek zabrinjava jest stopa nezaposlenosti kod mlađe populacije (16 – 24 god.) koja iznosi visokih 25,3 %.

Sociodemografski i ekonomski pokazatelji

Ekonomski su pokazatelji za prva tri mjeseca 2014. obećavajući. Industrijska je proizvodnja u porastu, izvoz također. Nezaposlenost je pala i sada iznosi 11,8 %.

Radne populacije ima ukupno 2.146.300. Trenutačno je 1.888.200 (+ 42,700) zaposlenih, a 258.100 (- 23,900) nezaposlenih. Promjene se odnose na zadnji kvartal 2013.

Valuta Euro

STATISTIČKI PODACI – ekonomski

BDP (PPP)	168,6 milijardi EUR
BDP stopa rasta	0,6 %
BDP per capita	32.900 EUR
Stopa inflacije	0,6 %
Stopa siromaštva	5,5 %
Radna snaga	2,161 milijuna
Radna snaga po sektorima	uslužne djelatnosti (76 %) industrija (19 %) poljoprivreda (5 %)
Stopa nezaposlenosti	13,1 %

STATISTIČKI PODACI – demografski

Stanovništvo:	4,59 MIL.
Dobna struktura:	0 – 14 god., 21,4 % 15 – 64 god., 68,4 % 65 + god., 12,1 %
Prosječna starosna dob:	35,7 godina muškarci 35,4 godine žene 36,1 godina
Stopa rasta populacije:	1,2%

Glavne industrijske grane:	prehrana, tekstil, kemijska industrija, lijekovi, medicinska oprema, strojogradnja, brodogradnja, informatika, turizam...
----------------------------	---

STATISTIČKI PODACI – trgovina

IZVOZ	119,3 milijardi USD
Glavne zemlje partneri:	SAD 17,9 %, UK 17,3 %, ostale zemlje EU-a 42,9 %, ostatak svijeta 21,9 %
UVOZ	61,51 milijardi USD
Glavne zemlje partneri:	UK 39,8 %, SAD 13,2 %, ostale zemlje EU-a 28,5 %, ostatak svijeta 24,5 %
Vanjskotrgovinska bilanca	49,9 milijardi USD

STATISTIČKI PODACI – državne financije

Javni dug	124,2 % BDP-a
Vanjski dug	2,164 trilijuna USD (11. na svijetu)

MEDIJI I OGLAŠAVANJE NA TRŽIŠTU

Prikaz glavnih medija

- deset nacionalnih TV postaja
- četiri privatne TV postaje + 14 britanskih TV kanala, posebno u Sjevernoj Irskoj
- 22 radiopostaje
- oko 1,5 milijuna korisnika interneta

Oglašavanje Irske turističke zajednice

- 50 mil. eura trogodišnji je budžet TV kampanje s pokrićem od oko 200 milijuna ljudi u svijetu
- sudjelovanje na 180 turističkih sajmova

- posebna TV kampanja Titanic Belfast u Velikoj Britaniji i svijetu
- ostali oblici oglašavanja i promocije: društvene mreže, udruženo oglašavanje s aviokompanijama i brodarima, radio, direktni marketing, e-marketing, odnosi s javnošću
- kampanja pod nazivom „Gathering Ireland“ trajala je cijelu 2013. i cilj joj je bio privući što više posjetilaca irskih korijena kako bi došli u posjet rodbini, prijateljima, svojoj nekadašnjoj domovini.

Najznačajniji tiskani mediji

NAZIV	VRSTA	NAKLADA
The Irish Independent	Nacionalni dnevnik	123.981
The Irish Times	Nacionalni dnevnik	88.356
Irish Daily Star	Nacionalni dnevnik	62.277
The Irish Sun	Nacionalni dnevnik	60.874
The Irish Daily Mirror	Nacionalni dnevnik	50.113
Irish Daily Mail	Nacionalni dnevnik	49.879
The Irish News (Belfast)	Nacionalni dnevnik	42.084
The Irish Examiner	Nacionalni dnevnik	39.555
Evening Herald	Regionalni dnevnik	58.826
Sunday Independent	Nacionalni tjednik	237.185
Sunday World	Nacionalni tjednik	217.141
Irish Mail on Sunday	Nacionalni tjednik	107.164
The Sunday Business Post	Nacionalni tjednik	39.416

2013. GODINA

PROFIL IRSKOG EMITIVNOG TRŽIŠTA

Glavne značajke irskog turizma u 2013.:

- **6,323 mil. putovanja u inozemstvo** (na razini 2012.)
- ukupna potrošnja 4,463 mil.eura(+1,2 %)
- 92,9 % putovanja zrakoplovom
- 7,1 % putovanja morem
- 13,68 % poslovna putovanja
- 23,05 % posjeti rodbini i prijateljima
- 62,16 % odmor i rekreacija
- 1,14 % ostali razlozi
- 8,1 noćenja prosječni je boravak Iraca u inozemstvu
- 9,3 noćenja prosječni je boravak Iraca na odmoru
- najveći broj putovanja ostvaruje se u razdoblju srpanj – rujan
- broj odlazaka kvartalno: Q1 1.208.900; Q2 1.752.400; Q3 2.032.600; Q4 1.329.300
- 68 % putovanja bukirano individualno
- 32 % putovanja bukirano organizirano
- trećinu putnika čini dobna skupina 40 – 60
- glavni motivi pri odabiru destinacije: zabava 29 %, kultura 27 %
- 0,63 % svih irskih putovanja bilo je u Hrvatsku
- **6,99 mil. putovanja stranih gostiju u Irsku (+7,2 %)**
- ukupna potrošnja 4,127 mil. eura (+9,4 %)
- 51 mil. noćenja (+6,3 %)
- 7,05 noćenja prosječni je boravak u zemlji
- od ukupnog broja dolazaka 28 % je iz Velike Britanije, a 25 % iz SAD-a i Kanade

Putovanja irskih turista – broj putovanja prema vrsti prijevoza, tipu putovanja, ruti putovanja i razlogu putovanja, 2011. – 1. kvartal 2014.

Putovanja	2011.			2012.			2013.				2014.
	2011.	2012.	2013.	sij-ožu	tra-lip	srp-ruj	lis-pro	sij-ožu	2014.		
Ukupan broj putovanja irskih turista	6.293	6.326	6.323	1.209	1.752	2.033	1.329	1.154			
Putovanja prema vrsti prijevoza											
Zračni	5.779	5.839	5.874	1.125	1.629	1.855	1.266	1.094			
Morski	514	487	449	84	123	178	63	60			
Putovanja prema tipu											
Jednodnevna	148	147	138	30	31	36	41	36			
Više dnevna	6.145	6.178	6.185	1.179	1.721	1.997	1.288	1.117			
Putovanja prema ruti											
Prema UK	2.689	2.623	2.560	576	654	724	605	567			
Prema Europi	3.299	3.397	3.437	573	1.023	1.200	640	533			
Preko Atlantika	305	306	327	59	76	108	84	54			
Putovanja prema razlogu putovanja											
Poslovno	698	794	862	187	185	205	284	169			
Posjete prijateljima / rodbini	1.450	1.508	1.458	384	378	374	322	323			
Odmor / Opuštanje / Rekreacija	3.922	3.901	3.931	623	1.172	1.435	702	645			
Ostalo	222	123	72	15	17	19	22	17			

Putovanja irskih turista – procjena duljine boravka (broja noćenja) prema ruti putovanja i razlogu putovanja, 2011. – 1. kvartal 2014.

Prosječna duljina boravka	2011.	2012.	2013.	2013.				Noći
				sij-ožu	tra-lip	srp-ruj	lis-pro	2014 sij-ožu
Putovanja irskih turista – ukupno	8,4	8,3	8,1	7,3	7,3	10,1	6,7	7,0
Prema ruti putovanja								
Prema UK	7,0	6,7	6,1	5,7	5,3	7,7	5,3	5,1
Prema Europi	9,5	9,2	9,4	8,8	8,5	11,3	7,8	8,7
Preko Atlantika	9,6	10,8	9,9	8,0	8,5	12,8	8,8	9,5
Prema razlogu putovanja								
Poslovno	4,6	4,3	4,2	3,4	3,4	6,2	3,8	3,5
Posjete prijateljima/rodbini	7,4	7,4	6,8	7,3	6,0	8,2	5,6	7,0
Odmor/Opuštanje /Rekreacija	9,3	9,2	9,3	8,3	8,2	11,2	8,2	7,8
Ostalo	10,9	13,2	13,7	15,3	16,1	10,7	13,4	9,2

Putovanja irskih turista – procjena potrošnje prema razlogu putovanja i ukupna turistička potrošnja na stranim destinacijama, 2011. – 1. kvartal 2014.

Procjena potrošnje	2011.	2012.	2013.	2013.				€ milijuna
				sij-ožu	tra-lip	srp-ruj	lis-pro	2014 sij-ožu
Ukupna potrošnja (uključujući trošak putovanja) (1)	5.399	5.233	5.265	976	1.316	1.907	1.066	894
Trošak putovanja plaćen od strane irskih turista koji putuju u inozemstvo irskim prijevoznicima (2)	789	821	802	148	223	272	159	147
Ukupna turistička potrošnja na stranim destinacijama (1) - (2)	4.610	4.412	4.463	828	1.093	1.635	907	747
Ukupna potrošnja (uključujući prijevoz) prema razlogu putovanja								
Poslovno	548	581	601	138	130	147	186	121
Posjete prijateljima/rodbini	808	819	784	205	196	221	162	169
Odmor/Opuštanje /Rekreacija	3.835	3.704	3.817	624	974	1.520	698	595
Ostalo	208	129	63	8	16	18	20	9

Turistički prihodi od stranca i potrošnja irskih turista u inozemstvu, 2011. – 1. kvartal 2014.

Procjena prihoda i rashoda	€ milijuna							
	2011.	2012.	2013.	2013.				2014
				sij-ožu	tra-lip	srp-ruj	lis-pro	sij-ožu
Turistički prihodi od stranca	3.675	3.771	4.127	688	1.103	1.499	836	682
Potrošnja irskih turista u inozemstvu	4.610	4.412	4.463	828	1.093	1.635	907	747
Turistička bilanca	-935	-640	-336	-140	10	-136	-71	-65

UDJEL IRSKOG TRŽIŠTA U UKUPNOM HRVATSKOM TURISTIČKOM REZULTATU U 2013.

Broj dolazaka i noćenja ostvarenih u Hrvatskoj u razdoblju 1999. - 2013.

IRSKA	Dolasci		Noćenja		
	indeks	1999.=100	indeks	1999.=100	
1999.	4.061	100	12.237	100	
2000.	5.328	131	19.403	159	
2001.	9.927	186	37.608	307	
2002.	18.727	189	80.086	654	
2003.	29.027	155	152.067	1243	
2004.	36.123	124	185.015	1512	
2005.	43.631	121	225.025	1839	
2006.	38.063	87	192.543	1573	
2007.	41.940	110	193.491	1581	
2008.	36.598	87	168.534	1377	
2009.	29.252	80	126.881	1037	
2010.	28.933	99	124.131	1014	
2011.	28.284	98	119.384	976	
2012.	28.166	100	127.510	1042	
2013.	38.258	136	165.269	1351	

Hrvatska je zastupljena u programima 12 irskih organizatora putovanja/agenta. Niskotarifni prijevoznici koji su posljednjih godina velikim organizatorima putovanja oduzeli znatan dio tržišta i ovdje uzimaju sve veći dio tržišta (uostalom, najveći svjetski niskotarifni avioprijevoznik Ryanair upravo je iz Irske). Sve značajniji udjel-bukinga zauzima i *online booking*, odnosno samostalno kreiranje i rezerviranje odmora putem interneta.

Novosti s gledišta uključenosti Hrvatske u programe organizatora putovanja u 2013.

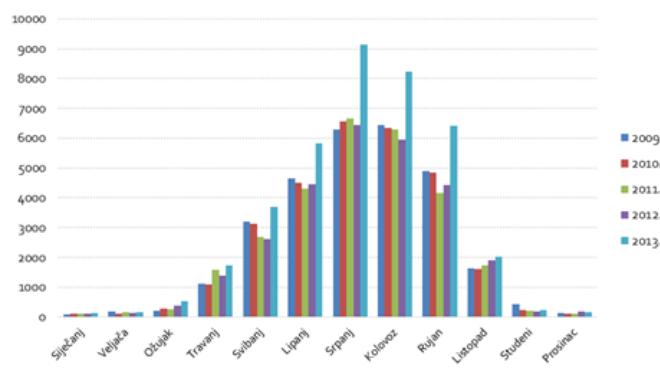
Ukupno je 12 organizatora putovanja 2013. imalo Hrvatsku u svojim programima:

- Klasični paket-aranžmani: šest organizatora putovanja
- Vile/apartmani, kulturne, eno-gastro ture, avanturizam, short breaks: pet organizatora putovanja
- Autobuseri: jedan organizator putovanja

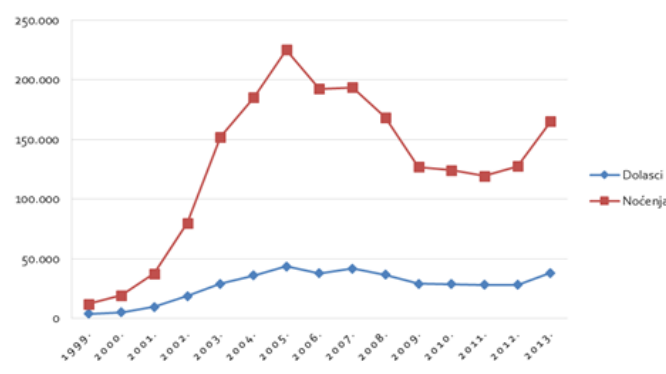
Vodeći irski organizatori putovanja:

1. CONCORDE TRAVEL
2. CROATIA TOURS
3. SUNWAY HOLIDAYS
4. CRYSTAL HOLIDAYS
5. JOE WALSH TOURS

Dolasci irskih turista po mjesecima, razdoblje 2009. - 2013.

Dolasci i noćenja irskih turista, razdoblje 1999 - 2013.

Razrada po regijama s irskog tržišta

Županija	Dolasci	Noćenja	Indeks dolasci	Indeks noćenja
Istarska	2.145	13.657	108	108
Primorsko-goranska	1.218	5.687	131	154
Zadarska	3.167	12.000	257	234
Splitsko-dalmatinska	6.988	26.426	137	134
Dubrovačko-neretvanska	19.634	102.372	119	116
Zagrebačka	2.623	5.108	134	116
Ostalo	4.233	18.008		
UKUPNO	40.008	183.258	131	127

Izvor: DZS

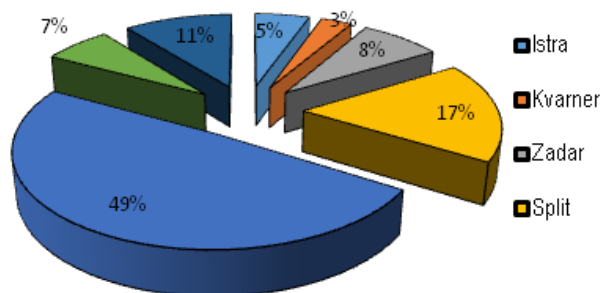
Redovne i charter linije iz Irske u Hrvatsku u 2013.

- **Aer Lingus Dublin** – Dubrovnik pet puta tjedno od 31. ožujka do 26. listopada, dani 1, 3, 4, 5 i 7, ukupno 151 rotacija.
- **Croatia Tours Dublin/Cork** – Dubrovnik jednom jedno od 11. svibnja do 19. listopada, dan 6, ukupno 25 rotacija.
- **Concorde Travel** jedan let tjedno iz Dublina za Dubrovnik, charter letovi na određene datume od 22. svibnja do 9. listopada iz Corka, Irl West Knock, dan 3, ukupno 20 rotacija.
- **Ryanair Dublin** – Zadar dva puta tjedno od 2. travnja do 2. studenoga, dani 2 i 6, ukupno 62 rotacije.

Hrvatska je u 2013. imala izrazit rast s irskog tržišta zahvaljujući povratku Ryanairove linije iz Dublina za Zadar. Ostvarili smo ukupno 40.008 dolazaka što je povećanje od 31 % te 183.258 noćenja što je povećanje od 27 % u odnosu na 2012.

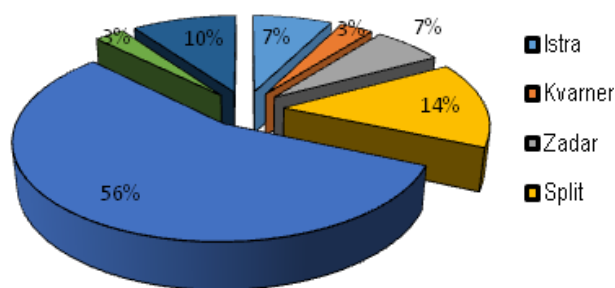
Sve su regije ostvarile povećanje, ali očekivano zadarska regija ima najveće povećanje (257 % u dolascima, odnosno 234 % u noćenjima) zahvaljujući povratku leta Ryanaira.

Dolasci irskih turista po regijama

Izvor: DZS

Noćenja irskih turista po regijama

Izvor: DZS

2014. GODINA

PROFIL EMITIVNOG TURISTIČKOG TRŽIŠTA U 2014.

Prognoza rezultata u 2014. od strane organizatora putovanja

Upravo objavljeni statistički podaci za prva tri mjeseca 2014. potvrđuju trend koji je vrijedio i za 2013. Broj dolazaka u Irsku u porastu je, dok je broj odlazaka Iraca izvan zemlje u stagnaciji. Za prvi kvartal ove godine broj je dolazaka u Irsku za 7,3 % veći, a potrošnja je manja za 0,9 % u odnosu na prvi kvartal 2013. Broj odlazaka Iraca izvan zemlje u padu je za 4,6 %, a potrošili su 9,8 % manje nego u prvom kvartalu 2013.

Aktualni imidž Hrvatske u Irskoj izrazito je pozitivan. U razgovorima s organizatorima putovanja stalno se naglašavaju velike sličnosti između Irske i Hrvatske

(približan broj stanovnika, vjera, izrazito brojna i ekonomski jaka dijaspora, velike povijesne sličnosti). Najveća novina u letovima za Hrvatsku otvaranje je linije Aer Lingusa iz Dublina za Pulu. Isto tako, treba istaknuti i promjenu u ponašanju Ryanaira prema organizatorima putovanja i mogućnost da organizatori putovanja koriste njihove letove za kreiranje paket-aranžmana. Aer Lingus smanjio je broj letova iz Dublina za Dubrovnik s pet na četiri tjedno. Broj charter letova ostao je isti kao i u 2013.

Temeljem ovih promjena realno je očekivati povećanje broja dolazaka i noćenja od 10 – 12 %.

Na kraju godine prognoza govori o 45.000 dolazaka.

U razdoblju siječanj – ožujak 2014. putovanja u Irsku porasla su za 7,3 %.

Zrakoplovne linije iz Irske za Hrvatsku u 2014.

- **Aer Lingus** Dublin – Dubrovnik četiri puta tjedno od 30. ožujka do 24. listopada, dani 1, 3, 5, 7 ukupno 119 rotacija.
- **Air Contractors** Dublin/Cork – Dubrovnik jednom tjedno od 11. lipnja do 27. kolovoza, dan 3, ukupno 12 rotacija.
- **Concorde Travel** jedan let tjedno iz Dublina za Dubrovnik, charter letovi na određene datume od 21. svibnja do 8. listopada iz Corka, Irl West Knock, dan 3, ukupno 20 rotacija.
- **Ryanair** Dublin – Zadar tri puta tjedno od 5. travnja do 25. listopada, dani 2, 4, 6, ukupno 54 rotacije.
- **Aer Lingus** Dublin – Pula dva puta tjedno od 19. travnja do 18. listopada, dani 2 i 6 ukupno 40 rotacija.

Organizatori putovanja za Hrvatsku

Ukupno 13 organizatora putovanja ima Hrvatsku u svojim programima:

- Klasični paket-aranžmani: šest organizatora putovanja
- Vile/apartmani, kulturne, eno-gastro ture, avanturizam, *short breaks*: šest organizatora putovanja
- Autobuseri: jedan organizator putovanja

BUDGET TRAVEL (TUI), Tel. +353(0)1 435 0024,

www.budgettravel.ie

C-I-E TOURS, Tel. +353(0)1 703 188,

www.cietours.ie

CROATIA TOURS, Tel. +353(0)1 878 0800,

www.croatiatours.ie

CONCORDE TRAVEL, Tel. +353(0)1 7759305,

www.concordetravel.ie

1. kvartal 2014.

CRYSTAL HOLIDAYS, Tel. +353(0)1 433 1010,

www.crystalholidays.ie

CLICLANDGO.COM, Tel. +353(0)1 637 1699

www.clickdango.ie

IRISH CYCLING SAFARIS, Tel. +353(0)1 2600 749,

www.cyclingsafaris.com

JOE WALSH TOURS, Tel. +353(0)1 241 0800;

www.joewalshshtours.ie

SAILAWEIGHT, Tel. +353(0)86 859 3482,

www.sailwigh.ie

SUNWAY HOLIDAYS, Tel. +353(0)1 2311 888,

www.sunway.ie

STEIN TRAVEL, Tel. +353(0)1 890 408 408,

www.steintravel.ie

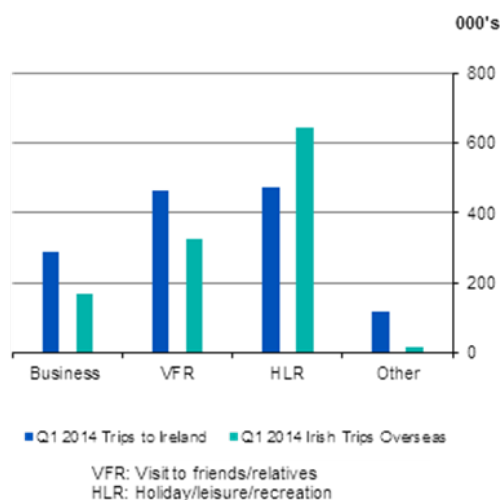
SLATTERY TRAVEL, Tel. 353(0)25 31811,

www.slatterytravel.ie

THE TRAVEL DEPARTMENT, Tel. +353(0)1 637 1600,

www.thetraveldepartment.ie

Putovanja prema motivu, 1. kvartal 2014.

Razlozi putovanja	Putovanja u Irsku		Putovanja irskih turista u inozemstvo	
	'000 sij - ožu 2013.	'000 sij - ožu 2014.	'000 sij - ožu 2013.	'000 sij - ožu 2014.
Poslovno	291	286	187	169
Posjete prijateljima/rodbini	425	466	384	323
Odmor/Opuštanje/Rekreacija	442	475	623	645
Ostalo	93	115	15	17
Ukupno	1.252	1.343	1.209	1.154

TURISTIČKA SEZONA 2015. – HRVATSKA

Okvirna procjena ukupnog broja dolazaka i noćenja u RH u 2015.

Broj dolazaka iz Irske za Hrvatsku u direktnoj je vezi s brojem letova. Svakako bi trebalo povezati glavne gradove, Dublin i Zagreb direktnim linijama te uvesti

redovnu liniju iz Dublina za Split:

- 4 x tjedno Dublin – Zagreb (cjelogodišnja)
- 3 x tjedno Dublin – Split (sezonska)

Ovakva povezanost omogućila bi znatno povećanje broja dolazaka iz Irske.